



hamboorg.city

---

## Навчання в Німеччині — подання заяви, витрати та поради для іноземців

Як навчатися в Німеччині: типи університетів, прийняття, витрати, фінансування та статус перебування.

**Deutsche Begriffe:** Studium | Universität | Fachhochschule | Immatrikulation | Semesterbeitrag | BAföG | Studentervisum

---

### Чому навчатися в Німеччині?

Німеччина — одна з найпопулярніших країн для навчання у світі — і на то є вагомі причини:

- **Без плати за навчання** в державних університетах (тільки Semesterbeitrag)
- **Висока якість** — багато університетів у міжнародних рейтингах
- **Міжнародні програми** — понад 1.800 програм англійською мовою
- **Право перебування** — 18 місяців на пошук роботи після закінчення
- **Добрий ринок праці** — дефіцит фахівців у багатьох галузях

### Типи університетів

Universität (Uni)

- **Орієнтована на дослідження** — багато теорії, наукова робота
- **Дипломи:** Bachelor (6–8 семестрів), Master (2–4 семестри), Доктор (Dr.)
- **Програми навчання:** усі галузі, включаючи медицину, право, педагогіку
- Приклади: TU Munich, Uni Heidelberg, Humboldt-Universität Berlin

Fachhochschule (FH) / Hochschule für angewandte Wissenschaften (HAW)

- **Орієнтована на практику** — багато проектів, обов'язкові практики
- **Дипломи:** Bachelor, Master
- **Програми навчання:** інженерія, управління бізнесом, інформатика, соціальна робота, дизайн
- Менші групи, персоніфіковане супроводження

## Duales Studium

- Комбінація **навчання та роботи** в компанії
- **Оплата** від роботодавця (800–1.500 €/місяць)
- Висока трудова навантаженість, але **практика з першого дня**

## Прийняття та подання заяви

### Вимоги

**1. Hochschulzugangsberechtigung (HZB)** — Ваш іноземний диплом про середню освіту повинен бути визнаний

- Перевірте на **anabin.kmk.org**, чи визнається ваш диплом
- Якщо ні: **Studienkolleg** (1 рік підготовки + вступний іспит)

### 2. Сертифікат мови

- Програми німецькою мовою: **TestDaF** (TDN 4) або **DSH** (рівень 2)
- Програми англійською мовою: **IELTS** (6.0–6.5) або **TOEFL** (80–100)

**3. Можливо вступний іспит** — напр. для медицини (TMS), мистецтва (портфоліо), музики (прослуховування)

### Терміни подання заяв

Семестр	Термін
<b>Зимовий семестр</b> (жовтень)	15 липня (для іноземців часто 15 червня)
<b>Літній семестр</b> (квітень)	15 січня

### Де подавати заяву

- **uni-assist** (uni-assist.de) — центральна служба подачі заяв для багатьох університетів (комісія: 75 € + 30 € за кожен додатковий університет)

- **Безпосередньо в університеті** — деякі університети приймають заяви напряму
- **Hochschulstart** (hochschulstart.de) — для медицини, стоматології, ветеринарної медицини, фармакології

## Витрати

### Семестровий внесок

У державних університетах **немає плати за навчання** (виключення: Баден-Вюртемберг стягує 1.500 €/семестр від студентів не з ЄС). **Семестровий внесок** (150–400 €) включає:

- **Семестровий квиток** (громадський транспорт у регіоні)
- **Studentenwerk** (їдальня, консультації, гуртожитки)
- **AStA** (представництво студентів)

### Вартість життя

Статтях	Витрати/місяць
<b>Оренда</b> (спільне житло/гуртожиток)	300-600 €
<b>Їжа</b>	200-300 €
<b>Медичне страхування</b>	110-120 € (студентське страхування)
<b>Навчальні матеріали</b>	30-50 €
<b>Інтернет/мобільний</b>	20-40 €
<b>Транспорт</b> (часто в семестровому квитку)	0-50 €
<b>Дозвілля</b>	50-100 €
<b>Всього</b>	<b>прибл. 850-1.200 €</b>

### Блоковий рахунок для Studentenvisum

Для **Studentenvisum** ви повинні продемонструвати **блоковий рахунок** з мінімум **11.904 €** (992 €/місяць × 12). З цього рахунку ви можете зняти максимум 992 € на місяць.

Постачальники: **Expatrio, Fintiba, Deutsche Bank**

## Фінансування

## BAföG (Bundesausbildungsförderungsgesetz)

- **Кого?** Студентів до 45 років з певним статусом перебування
- **Скільки?** Макс. **934 €/місяць** (максимальна ставка 2025/26)
- **Повернення:** 50% як безпроцентна позика (макс. 10.010 €), решта — дарунок
- **Заявка:** в Studierendenswerk вашого університету

**Важливо для іноземців:** Ви отримуєте BAföG тільки з певними статусами перебування (напр. Niederlassungserlaubnis, після 15 місяців з Aufenthaltserlaubnis, як визнаний біженець).

## Стипендії

- **DAAD** (daad.de) — найбільша німецька стипендіальна організація для іноземців
- **Deutschlandstipendium** — 300 €/місяць, залежно від успіхів
- **Фонди** — Studienstiftung, Heinrich-Böll, Konrad-Adenauer, Friedrich-Ebert та інші
- **Stipendienlotse** (stipendienlotse.de) — пошукова система для стипендій

## Неповна зайнятість

- Як студент ви можете працювати **120 повних днів** або **240 напівднів** на рік
- Як **Werkstudent** (макс. 20 г/тиждень під час семестру): зниженні соціальні внески
- **Мініджоб** (556 €/місяць): без податків, без соціальних внесків для вас
- Під час **семестрових канікул:** невмежована робота дозволена

## Статус перебування для навчання

### Studentenvisum (§ 16b AufenthG)

- **Перед в'їздом** подайте заяву в німецькому посольстві
- **Тривалість:** спочатку 1–2 роки, продовжувано на тривалість навчання + макс. 10 років
- **Вимоги:** прийняття, доказ фінансування, медичне страхування
- **Неповна зайнятість дозволена** (120/240 днів)

## Після закінчення

- **18 місяців Aufenthaltserlaubnis для пошуку роботи** (§ 20 AufenthG)
- Потім: **Aufenthaltserlaubnis для роботи** (§ 18b AufenthG)
- Через 2 роки: можливість отримання **Блакитної карти ЄС** або **Niederlassungserlaubnis**

## Медичне страхування

До 30 років (або 14-го семестру): **студентське законодавче медичне страхування** (прибл. 110–120 €/місяць). Потім: добровільне страхування (прибл. 200–250 €/місяць).

**Порада:** Оформіть страхування **перед реєстрацією** — без сертифіката про страхування ви не зможете зареєструватися!

## Поради для іноземних студентів

- 1. Подавайте заяву рано** — особливо для популярних програм і гуртожитків
- 2. Вчіть німецьку мову** — навіть для англійськомовних програм німецька корисна у повсякденному житті
- 3. Гуртожиток** — дешевше, ніж спільне житло, подайте заяву в Studierendenwerk
- 4. Програми наставництва** — багато університетів пропонують менторство для іноземних студентів
- 5. AStA та Fachschaft** — студентські групи допомагають з проблемами
- 6. Практики** — використовуйте обов'язкові практики для здобуття професійного досвіду

--- Стан: березень 2026 р. Вся інформація без гарантій.